Marlena Niemiec laureatką Nagrody im. Wisławy Szymborskiej

2026-07-07

Kapituła Nagrody im. Wisławy Szymborskiej wybrała najlepszą książkę poetycką wydaną w 2025 roku. Laureatką XIV edycji konkursu została Marlena Niemiec za tom „Skroń” opublikowany przez Wydawnictwo Convivo.

Ogłoszenie werdyktu nastąpiło podczas uroczystej gali, która odbyła się 29 czerwca w Teatrze Bagatela im. Tadeusza Boya-Żeleńskiego. Laureatka otrzymała statuetkę oraz czek na 100 tys. złotych, a pozostali nominowani – czeki na 8 tys. złotych. W trakcie gali wręczona została również nagroda za najlepsze tłumaczenie tomu poetyckiego na język polski, której laureatami zostali Raúl Zurita i Marta Eloy Cichocka za tom „Zurita”. Gala była częścią programu głównego XV edycji Festiwalu Miłosza.

O tomie „Skroń” i poezji Marleny Niemiec

– W tym roku doceniamy dojrzałość mierzenia się z niedoskonałością sztuki poetyckiej, zuchwałość odkrywania, że „upadek to forma siły, która wniknęła w podłoże”, umiejętność odzyskiwania słów spisanych na straty, gotowość odpuszczania i zdolność wyśpiewywania pochwał dla drobin, kruszyn i przeczuć koniecznych kresów. Laureatką XIV edycji Nagrody im. Wisławy Szymborskiej zostaje Marlena Niemiec, autorka tomu „Skroń” – mówiła Anna Marchewka, członkini kapituły Nagrody, w trakcie laudacji na cześć laureatki Nagrody im. Wisławy Szymborskiej.

– W poezji Marleny Niemiec jest energia płynąca z wersu do wersu, ze strofy do strofy. Te wiersze mają w sobie dużą moc. To samo wyrażenie może zyskiwać w niej odmienny kształt – na przykład „to cichym śmiechem”. Poezja Niemiec jest żywa i rytmiczna: „Słowo ręczność istnieje”, i bardzo mnie to cieszy – mówił o nominacji dla Marleny Niemiec Mark Tardi, członek kapituły Nagrody im. Wisławy Szymborskiej.

O laureatce

Marlena Niemiec – poetka, autorka tomów poetyckich „cierpkie” (2022), za który otrzymała Nagrodę im. Kazimiery Iłłakowiczówny, oraz „Skroń” (2025). Jej wiersze tłumaczono na język hiszpański, czeski, ukraiński i angielski. Mieszka w Krakowie.

Raúl Zurita i Marta Eloy Cichocka laureatami XIV edycji Nagrody im. Wisławy Szymborskiej za tom „Zurita”

Nagroda za najlepszy zagraniczny tom poetycki tłumaczony na język polski przyznawana jest co dwa lata. Tegorocznymi laureatami Nagrody im. Wisławy Szymborskiej za tłumaczenie wydane w latach 2024-2025 zostali Raúl Zurita i Marta Eloy Cichocka za tom „Zurita” (Lokator, 2025).

O tomie „Zurita”

– Raúl Zurita to jeden z najważniejszych współczesnych poetów Ameryki Południowej. Teraz dzięki Marcie Eloy Cichockiej poznali go również polscy czytelnicy. Monumentalny, trzyczęściowy poemat „Zurita” w jej mistrzowskim tłumaczeniu ukazał się w roku 2025 w Wydawnictwie LOKATOR. „Zurita” jest, imponującą skalą i radykalnością, poetycką reminiscencją zdarzeń, które miały miejsce w Chile od wojskowego zamachu stanu 11 września 1973 roku, a także próbą przepracowania historycznych doświadczeń narodu chilijskiego, który przez siedemnaście lat żył w okrutnym i bezwzględnym dla przeciwników politycznych reżimie Augusta Pinocheta. Ten tom to dzieło wielopłaszczyznowe, wielowątkowe i różnorodne; swoiste opus magnum, w którym historia i geografia Chile, a także cała skala ludzkich doświadczeń oraz towarzyszących im uczuć, rozpiętych między nienawiścią a żarliwym pragnieniem miłości, znajdują odzwierciedlenie w języku poezji, jej rytmie, falowaniu podporządkowanym rytmowi emocji i odgłosów cierpienia, współbrzmiących z rytmem i rykiem fal oceanu rozbijających się o klify chilijskiego wybrzeża. „Zurita” rejestruje także osobiste, biograficzne przeżycia autora, który sam doświadczył okrucieństwa reżimu, a przede wszystkim był świadkiem piekła zgotowanego jego współrodakom przez okrutną wojskową juntę. W swoich wierszach wielokrotnie oddaje głos innym postaciom, których perspektywy składają się na przejmujący zapis tego, co z jednostką i społeczeństwem zrobiła okrutna władza – mówiła Elżbieta Winiecka, członkini kapituły Nagrody, w trakcie laudacji na cześć laureatów Nagrody im. Wisławy Szymborskiej.

O laureatach

Raúl Zurita (ur. w 1950 r. w Santiago) – chilijski poeta, zaliczany do najwybitniejszych poetów hiszpańskojęzycznych. Laureat wielu nagród literackich, m.in. Premio Nacional de Literatura (2000), Premio Iberoamericano de Poesía Pablo Neruda (2016) i Premio Reina Sofía de Poesía Iberoamericana (2020). Od dawna pozostaje jednym z istotniejszych kandydatów do literackiej Nagrody Nobla. Przez lata wykładał gościnnie na wielu prestiżowych i opiniotwórczych uniwersytetach, takich jak Uniwersytet Stanu Kalifornia czy Uniwersytet Harvarda. Za swoją twórczość został uhonorowany kilkoma doktoratami honoris causa, m.in. Universidad de Alicante. W 2015 roku biblioteka elektroniczna Instytutu Cervantesa zainaugurowała Bibliotekę Zurity, co stawia go w panteonie literatury hiszpańskojęzycznej obok takich gigantów jak Miguel de Cervantes, Luis de Góngora, Federico García Lorca czy dwoje chilijskich noblistów: Gabriela Mistral i Pablo Neruda.

Marta Eloy Cichocka – poetka i fotografka, hispanistka i frankofilka, tłumaczka i habilitowana badaczka literatury. Opublikowała dziewięć książek poetyckich w siedmiu krajach, w tym cztery zbiory wierszy i fotografii, oraz dwie książki teoretycznoliterackie o poetyce współczesnej powieści historycznej. Tłumaczona na język angielski, arabski, bengalski, białoruski, chiński, francuski, hiszpański, rosyjski i rumuński, tłumaczy z języka hiszpańskiego i francuskiego, sporadycznie z angielskiego. Wśród tłumaczonych przez nią autorów są m.in. Pedro Calderón de la Barca, Jean Baptiste Racine, Roberto Juarroz, Roland Topor, Pablo Neruda czy Raúl Zurita (na język polski) oraz Eugeniusz Tkaczyszyn-Dycki i współczesne poetki polskie (na język hiszpański). Laureatka m.in. I nagrody w Konkursie Poetyckim im. Haliny Poświatowskiej (2004), I Międzynarodowego Stypendium Twórczego im. Antonio Machado (2016) i Nagrody Krakowa Miasta Literatury UNESCO (2021). Pomysłodawczyni i koordynatorka cyklu MANUFAKTURA POEZJI, warsztatów translatorskich w obecności autorów oraz serii polifonicznych recitali poetyckich REPUBLICA POETICA. Wykładała na

uniwersytetach w Krakowie i Warszawie, Paryżu i Orleanie, Morgantown i Medellín, Bogocie i Cali.

O Nagrodzie im. Wisławy Szymborskiej

Organizatorem konkursu jest Fundacja Wisławy Szymborskiej. Nagroda im. Wisławy Szymborskiej ma charakter międzynarodowy, przyznawana jest co roku za książkę poetycką wydaną w języku polskim w roku poprzedzającym, a co dwa lata – za książkę tłumaczoną z języka obcego. Kandydatów do Nagrody mogą zgłaszać wydawnictwa, instytucje kultury, media o charakterze literackim, członkowie kapituły oraz inne osoby.

W XIV edycji Nagrody nominacje otrzymali: Zofia Bałdyga za tom „Nauka oddychania” (Warstwy), Jerzy Jarniewicz za tom „Trzy kobiety” (Biuro Literackie), Maria Kwiecień za tom „outback” (Warstwy), Marlena Niemiec za tom „Skroń” (Convivo) i Agata Puwalska za tom „Alis Ubbo” (Biuro Literackie). Do tegorocznej edycji konkursu zgłoszono 290 polskich tomów poezji wydanych w roku 2025. Po zapoznaniu się ze wszystkimi tytułami kapituła spotkała się po raz pierwszy w lutym, aby zadecydować, które książki przejdą do kolejnego etapu. Listę 69 tomów zakwalifikowanych do drugiego etapu ogłosiliśmy 25 lutego. Wyboru osób nominowanych do XIV edycji Nagrody im. Wisławy Szymborskiej za najlepszą książkę poetycką wydaną w roku 2024 dokonała kapituła w składzie: Đurđica Čilić (Chorwacja), Paweł Mackiewicz (Polska), Anna Marchewka (Polska), Magdalena Rabizo-Birek (Polska), Mark Tardi (USA), Elżbieta Winiecka (Polska), Jurij Zawadski (Ukraina). Sekretarzynią Nagrody jest Joanna Bociąg.

W 2026 roku odbyła się XIV edycja Nagrody im. Wisławy Szymborskiej. W poprzednich latach Nagrodę otrzymali: Krystyna Dąbrowska za tom „Białe krzesła” i Łukasz Jarosz za tom „Pełna krew” (2013), Julia Hartwig za tom „Zapisane” (2014), Roman Honet za tom „świat był mój” i Jacek Podsiadło za tom „Przez sen” (2015), Jakub Kornhauser za tom „Drożdżownia” i Uroš Zupan za tom „Niespieszna żegluga” (przeł. Katarina Šalamun-Biedrzycka i Miłosz Biedrzycki) (2016), Marcin Sendecki za tom „W” (2017), Julia Fiedorczuk za tom „Psalmy” i Linn Hansén za tom „Przejdź do historii” (przeł. Justyna Czechowska) (2018), Marta Podgórnik za tom „Mordercze ballady” (2019), Anna Adamowicz za tom „Animalia” i Genowefa Jakubowska-Fijałkowska za tom „Rośliny mięsożerne” (2021), Małgorzata Lebda za tom „Mer de Glace” i Wojciech Charchalis za przekład wierszy zawartych w tomie „Heteronimy. Utwory wybrane” Fernanda Pessoi (2022), Tomasz Różycki za tom „Ręka pszczelarza” (2023), Magdalena Bielska za tom „Poradnik dla niedawno zmarłych” i Maciej Topolski za przekład „Autobiografii czerwonego” Anne Carson (2024), Antonina Tosiek za tom „żertwy” (2025).